

RODNA IDEOLOGIJA U HRVATSKIM ŠKOLAMA

OBAVEZNA RADNA BILJEŽNICA ZA RODITELJE

CITIZEN GO

2

Što je SPOL?
Što je ROD?

4

Što su RODNI STUDIJI?

5

ŠTO NISU RODNI STUDIJI?

6

Što je RODNI IDENTITET
(Gender identity)?

7

ŠTO NIJE RODNI IDENTITET?
KOLIKO IMA RODNIH IDENTITETA?

8

ŠTO JE RODNA IDEOLOGIJA?

9

Što kaže znanost?

11

Što su stereotipi?

12

Muško i žensko su stereotipi
koje treba ukloniti?

13

Kojim putevima rodna teorija može
biti predstavljena u školama?

15

Što kaže naš Ustav?

16

UMREŽIMO SE - TAKO ĆEMO
UČINKOVITIJE DJELOVATI!

18

KAKO DJELOVATI?

19

KAKO NASTUPITI KADA SE U ŠKOLI PROVODI
PROJEKT KOJI PROMIĆE RODNU IDEOLOGIJU?

20

VAŽNO:

UVOD

Dragi čitatelju,

Sve je više rasprave o rodnoj ideologiji u Hrvatskoj, jer ona postaje sve prisutnija u državnim institucijama, sveučilištima, srednjim i osnovnim školama, pa čak i dječjim vrtićima. Stoga smo pripremili ovaj vademecum kako bismo vam pomogli u prepoznavanju i razumijevanju rodne ideologije te kako biste mogli djelovati u interesu svoje djece i obitelji.

Ovaj priručnik pružit će korisne informacije i alate za zaštitu vaše djece u obrazovnom sustavu i drugim sferama društva. Imate pravo i dužnost djelovati u skladu s vlastitim vrijednostima, vjerom i svjetonazorom u odgoju svoje djece. To pravo i odgovornost štiti i Ustav Republike Hrvatske.

Želimo zahvaliti svima koji su sudjelovali u izradi ovog priručnika, posebice onima koji su nam na poklonili svoje vrijeme, stručno znanje i svoje povjerenje, kako bi ovaj kvalitetan, kratak i točan pregled rodne ideologije, ali i konkretni alat koji možete odmah primijeniti u svrhu zaštite svoje djece, isporučili u vaše ruke.

Nadamo se da će vam ovaj priručnik biti pomoć i podrška u zaštiti vaše djece.

Ana Marija Marković i cijeli CitizenGO tim

Što je SPOL?

Spol je biološka kategorija, univerzalni pojam koji se temelji na biološkim i fiziološkim odrednicama na koje ne možemo utjecati, koje primamo u trenutku začeća i koje se ne mogu promijeniti.

Biološke odrednice temelj su podjele ljudskih bića na žene i muškarce. "Genetički se spol određuje u času oplodnje. Svaka jajna stanica ima jedan X-kromosom, a spermiji imaju ili X – kromosom ili Y –kromosom (spolni kromosomi). Nakon oplodnje kombinacija XX da je ženski, a kombinacija XY muški spol" (Medicinski leksikon, Leksikografski zavod, Zagreb, 1990., 571.) i isti se ne mogu mijenjati (ni kirurškim, ni mikrokirurškim zahvatima ni hormonalnom terapijom) te ostaju našim obilježjem čitavog života.

Što je ROD?

Postoje 2 shvaćanja roda.

1. ROD NEODVOJIVO POVEZAN SA SPOLOM: rod je neodvojivo povezan sa spolom te se temelji na objektivnoj i biološkoj binarnoj podjeli ljudi na muškarce i žene.

Spol je biološka kategorija, a rod psihosocijalna i one su neodvojivo povezane.

Tako shvaćen pojam rod pomaže nam razumjeti društvenu razliku između muškaraca i žena jer se odnosi na ona shvaćanja koja određeno društvo pripisuje muškarcu odnosno ženi. Tako je moguće i ispravno govoriti o borbi za rodnu jednakost između muškaraca i žena jer po spolu oni nikada ne mogu biti jednaki.

Riječ je o obilježjima koja obuhvaćaju sve ono što čovjek postaje, a na što imaju utjecaj i o čemu stvaraju percepciju odgoj, društvo, kultura, a neodvojivo je povezano s njegovim spolom.

Spol je univerzalna kategorija koja se temelji na biološkim, nepromjenjivim odrednicama na koje ne možemo utjecati i koje nas određuju kao ljudska bića, a rod je neodvojiv od spola i binarne podjele ljudskih bića na žene i muškarce.

Na tom shvaćanju se temelji SPOLNI IDENTITET koji je odraz stalne i trajne interakcije, međudjelovanja spola i roda. Spol i rod su međusobno i neodvojivo povezani (žena je po spolu i rodu žena, muškarac je po spolu i rodu muškarac).

2. ROD ODVOJEN OD SPOLA: prema ovom shvaćanju rod je odraz osobnog doživljaja sebe. Ono što netko smatra da jest neovisno o spolu. Rod je shvaćen prema subjektivnim kriterijima i temelj je rodnog identiteta koji se suprotstavlja spolnom identitetu. Rodni identitet nastaje upravo na temelju subjektivnog tumačenja pojma rod kojega promiču RODNI STUDIJI.

Što su RODNI STUDIJI?

Sveukupnost filozofskih, socioloških i psiholoških teorija o ljudskom spolu koji su se razvili posljednjih desetljeća, a u funkciji su političkih i ideoloških borbi homoseksualnih pokreta (poznatijih kao LGBTQ – Lesbian, gay, bisexual, transgender, transexual, queer).

Nastali su kao svojevrsan razvoj feminističkih studija, ali ih nadilaze po tome što rodu pridaju subjektivno značenje i odvajaju ga od spola čime je i feministički pokret izgubio na značenju jer se negiraju i sami pojmovi žena i muškarac.

Ovi studiji razdvajaju spol i rod kao dvije neovisne odrednice, a rod shvaćaju kao odrednicu utemeljenu isključivo na subjektivnim, psihosocijalnim kriterijima.

Tako se, po shvaćanju rodni studija, svaka osoba muškog ili biološkog spola može odrediti kako želi, odnosno može biti muško ili žensko neovisno o svom biološkom spolu.

Rodni studiji smatraju da povezanost spola i roda nije prirodna već da je utemeljena da društvenim shvaćanjima pa se prema tome ono što je društvo „nametnulo“ (da je biološki muškarac muško, odnosno da je biološka žena žensko) može i mora otkloniti svaki put kada se osoba ne poistovjećuje sa svojim biološkim spolom.

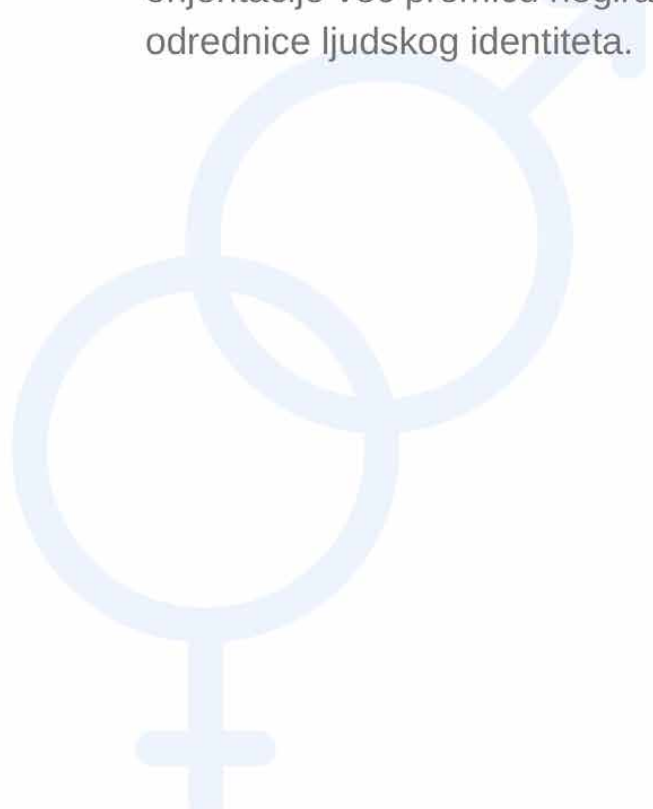

ŠTO NISU RODNI STUDIJI?

Rodni studiji se često miješaju s feminističkim studijima i vrlo često se za feminističke studije rabi ovaj pojam.

To se često čini i u aktima i dokumentima državne uprave i službenih tijela i stoga treba vrlo oprezno paziti na to misli li se na feminističke studije (koji traže jednaka prava za muškarce i žene) ili na rodne studije koji odvajaju rod od spola i bore se za priznanje rodnog identiteta.

Također rodni studiji ne temelje se na proučavanju seksualne orijentacije već promiču negiranje biološkog spola kao temeljne odrednice ljudskog identiteta.

Što je RODNI IDENTITET (Gender identity)?

Rodni studiji smatraju da svaka osoba ima pravo odrediti svoj rodni identitet prema subjektivnoj percepciji sebe, odnosno prema svom vlastitom nahođenju neovisno o biološkom spolu i rodnoj ulozi za koju se u društvu smatra da se veže uz biološki spol.

Za razliku od spolnog identiteta koji veže biološki spol i rod i prema kojemu je osoba muškog biološkog spola muško, a osoba ženskog biološkog spola žensko, rodni identitet razdvaja ove dvije kategorije. Tako se rodni identitet određuje neovisno o biološkom spolu, pa biološki muškarac može odabrati biti žena i obrnuto.

Teoriju rodnog identiteta razvio je američki sociolog John Money koji je svoja istraživanja temeljio na slučaju u kojem je 1967. godine muško dijete imenom John, nakon slučajne kirurške amputacije genitalija, prema njegovu savjetu odgajano kao djevojčica Joan.

Klinička je kastracija provedena nepune dvije godine nakon rođenja i Johna roditelji počinju odgajati kao djevojčicu Joan. Neovisno o hormonalnoj terapiji, koju počinje primati u 12. godini, i niz psihoterapijskih tretmana Joan je sve depresivniji, izoliraniji i suicidalniji.

Konačno, u šesnaestoj godini kada je saznao istinu Joan odbija daljnje kirurške tretmane konačne transformacije i otpočinje postupak „vraćanja“ svom biološkom spolu. John se kasnije oženio i postao otac dvoje (posvojene) djece, ali su se zato unatoč neuspjehu njegova tužna eksperimenta teorije prof. Moneya proširile i popularizirale diljem svijeta.

Rodni identitet uvijek odvaja spol od roda i njegovom se uporabom provodi rodna ideologija. Taj pojam se vješto promiče i provlači kroz nediskriminacijske odredbe, ali nediskriminacijske odredbe već zabranjuju diskriminaciju po bilo kojoj mogućoj osnovi te je osnovano sumnjati u benevolentost uporabe ovoga pojma u okviru ovih odredbi.

ŠTO NIJE RODNI IDENTITET?

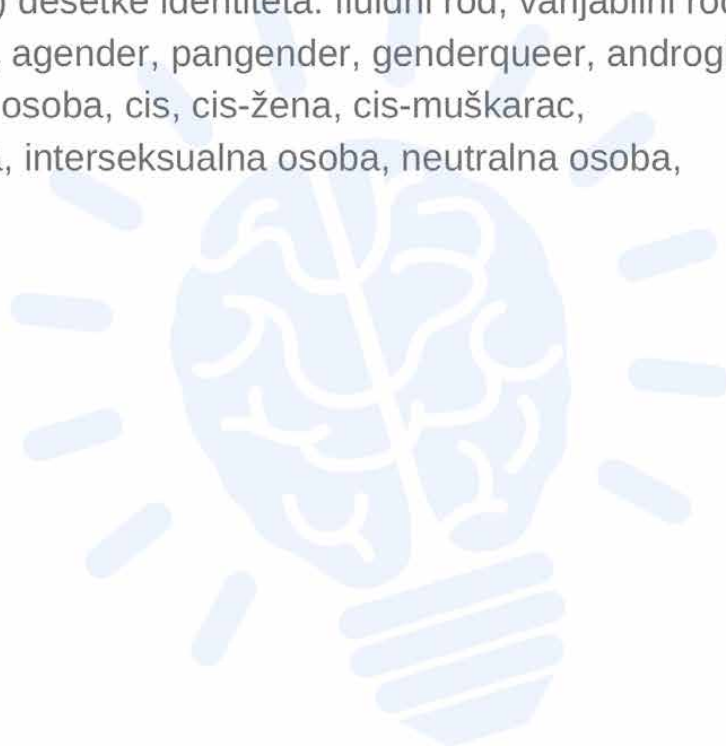
Rodni identitet nije seksualna orijentacija s kojom se često miješa. Tako ne znači da će homoseksualna osoba automatski negirati svoj spolni identitet.

To su dvije nepovezane stvari iako su rodne teorije našle zamah upravo u okvirima homoseksualnih zajednica kao odraz tzv. borbe za osobnu slobodu i ljudska prava koja bi po tim teorijama trebala zanemariti biološke odrednice.

KOLIKO IMA RODNIH IDENTITETA?

Obzirom da rodni studiji naučavaju kako svatko može birati rodni identitet, rodni identiteta je potencijalno bezbroj. Rodni studiji promiču fluidnost rodnog identiteta i prema tome vrlo često ga je teško i definirati, a nemoguće je znati koliko puta osoba može birati i mijenjati svoj rodni identitet.

Spolni identitet poznaje samo muškarca i ženu dok rodni identitet poznaje na (za sada) desetke identiteta: fluidni rod, varijabilni rod, nekonformistički rod, agender, pangender, genderqueer, androgin, bigender, nebinarna osoba, cis, cis-žena, cis-muškarac, transeksualna osoba, interseksualna osoba, neutralna osoba, polimorfna osoba

ŠTO JE RODNA IDEOLOGIJA?

Rodna ideologija odvaja spol od roda i nema znanstveno-ontološke, a osobito antropološke temelje jer u potpunosti negira prirodne odrednice ljudskih bića zanemarujući, između ostalog, i interakciju prirodnih i društvenih znanosti.

Okuplja niz teorija koje dovode ne samo do novog koncepta znanosti i pravnih normi već i do novog koncepta čovjeka kao ljudskog bića, a prirodne, biološke odrednice, kod određivanja ljudskog identiteta, odbacuju kao nebitne ili pak opterećujuće.

Rod je po shvaćanju ovih teorija fluidna (nema konstitutivnih elemenata), fleksibilna (mogu nastati novi statusi), dinamična (može se mijenjati, konstruirati, dekonstruirati i rekonstruirati) i višedimenzionalna (ne fiksira statičke elemente) kategorija.

Rodna ideologija biološki spol svodi na samo anatomska obilježja koja po toj ideologiji nemaju nikakav utjecaj na seksualnost osobe. Osobna seksualnost na taj način postaje apsolutnom i neovisna je od bioloških obilježja i činjenica te se vezuje samo uz psihološke i emotivne osobine pojedinca.

Važno je ovdje naglasiti da se biološke odrednice ne mogu mijenjati nikakvim kirurškim zahvatima niti hormonalnim terapijama. Vanjska se obilježja doduše mogu alterirati (primjerice odstranjivanjem spolnih organa i sl.), ali se kromosomski spol nikada ne može promijeniti niti postoji genetska predodređenost za neprihvatanje biološkog spola.

Stoga je važno znati kako je biološke odrednice nemoguće i nedopustivo negirati i zanemarivati. Biološke (tjelesne, fizičke) odrednice čovjeka osobito su važne s medicinskog aspekta. Primjerice u farmakologiji je nužno za pravilno doziranje lijekova znati je li pacijent muškog ili ženskog spola. Negiranje bioloških odrednica stoga predstavlja jedan opasan ideološki pristup ljudskoj osobi.

Što kaže znanost?

Znanost kategorički odbacuje rodne teorije.

Naime, osobnost i psihološki profil osobe svakako ovise o društvenom kontekstu u kojemu netko odrasta, ali znanost dokazuje kako biološke odrednice muškarca i žene ne utječu samo na fizička obilježja našega tijela već utječu i na njegovu funkcionalnost.

Tjelesna različitost između muškaraca i žena ne odnosi se samo na vanjska obilježja, već i na njihove funkcije i na ono što njima upravlja.

Još od rane embrionalne faze muški i ženski mozak specijaliziraju se u različitim, ali komplementarnim smjerovima kako u sadržaju tako i u usmjeravanju podataka i to zahvaljujući, između ostalog, različitom funkcioniranju endokrinološkog (hormonskog) sustava.

Ove razlike u bitnome određuju naš odnos prema drugim osobama i okolini u kojoj odrastamo.

Te odrednice koje povezuju biološki spol i rod (odnosno ženski biološki spol i ženski rod te muški biološki spol i muški rod) imaju neoborive znanstvene temelje.

Istina je da različiti društveni faktori (obitelj, okolina, prijateljstva...) utječu na naš razvoj i odgoj, ali isti se vežu neodvojivo uz biološke odrednice koje se ne mogu izmijeniti niti hormonskim terapijama niti kirurškim zahvatima (mogu se alterirati, ali ne izmijeniti).

Standardi spolnog odgoja koje promiče Svjetska zdravstvena organizacija (WHO - World Health Organization) koja je politička, a ne znanstvena institucija, u suradnji s njemačkom agencijom BZgA (Savezni centar za zdravstveno obrazovanje), predstavljaju smjernice za spolni odgoj.

Ovi Standardi izrađeni su kako bi se izradile opće smjernice za spolni odgoj djece i mladih koje propisuju što bi oni, ovisno o dobi, morali znati kako bi se uravnoteženo i zdravo spolno razvijali. Standardi, uz ostalo:

- preporučuju širu definiciju spolnosti koja obuhvaća rodne identitete - „Spolnost je središnji vid bivanja čovjekom tijekom cijelog života i obuhvaća spolne i rodne identitete i uloge, spolnu orijentaciju, eroticizam, zadovoljstvo, intimnost i reprodukciju.“ (dostupno online u pdf formatu https://www.azoo.hr/images/razno/Prirucnik_-_Standardi_spalnog_odgoja_u_Europi.pdf str.19.)
- zauzimaju stav da se rodni identitet ne stječe rođenjem već da se on uči u dobi od 2-3 godine (str.26.) „Djeca uče da su dječaci ili djevojčice (razvoj rodnog identiteta)“
- u predloženim modulima za provođenje spolnog odgoja preporučuju:

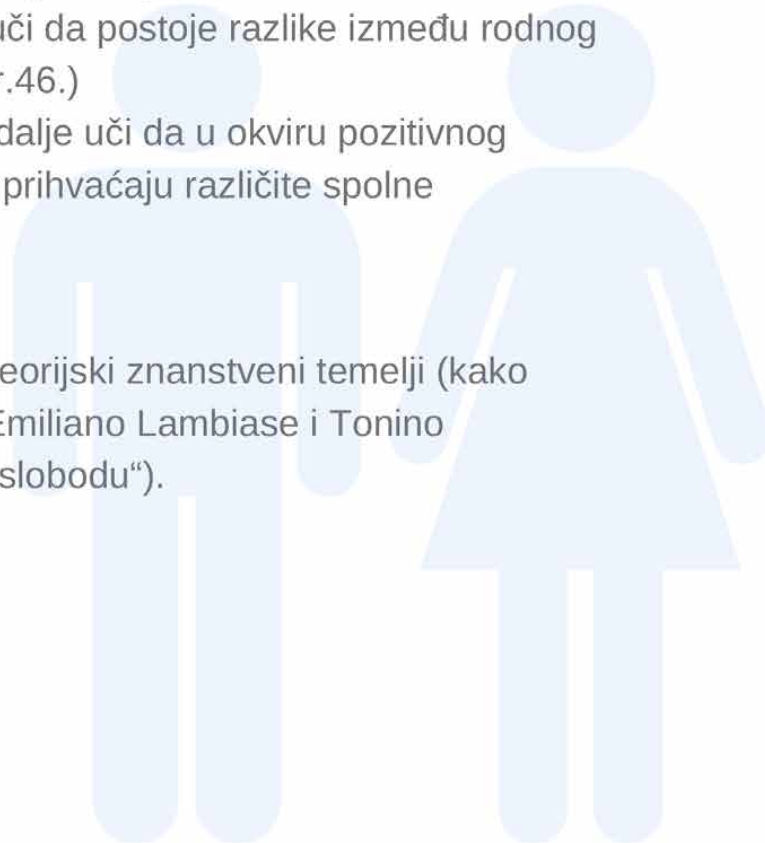
- da se djecu od 0-4 godine poučava kako postoji „pravo na istraživanje rodnih identiteta“ (str.41.)

- da se djecu od 4-6 godine uči vještinama utvrđivanja njihova rodnog identiteta i zauzimanju pozitivnog stava o tako prihvaćenom rodnom identitetu (str.42.)

- da se djecu od 9-12 godina uči da postoje razlike između rodnog identiteta i biološkog spola (str.46.)

- da se djecu od 15 godina nadalje uči da u okviru pozitivnog stava prema spolnosti i užitku prihvaćaju različite spolne orijentacije i identitete

Ovim standardima nedostaju teorijski znanstveni temelji (kako primjerice detaljno razrađuju Emiliano Lambiase i Tonino Cantelmo u knjizi „Rođeni za slobodu“).

Što su stereotipi?

Stereotip je spoznajna kategorija temeljem koje se nekoj osobi, grupi ili pojmu pripisuju određene karakteristike.

Sama etimologija riječi stereotip (grč. stereós = ukočen, tvrd, čvrst + týpos = lik, znak) govori o snazi ovoga pojma u ukalupljivanju ljudske stvarnosti u predodređena shvaćanja koja imaju snažan utjecaj na društvene odnose.

Kada određeni stereotip postane dio uvriježenog društvenog uvjerenja od pojedinca se trajno očekuje da se uklopi u predodređena očekivanja provodeći nad njim dvostruki pritisak na način da se isti potiče na ponašanje koje odgovara stereotipu, ali i da ga se kažnjava ukoliko to odbija učiniti.

Npr. uvjerenje da žena mora biti dobra kuharica i domaćica, da pravi muškarac ne smije sudjelovati u kućanskim poslovima itd. Upravo zato pravilna funkcija uporabe pojma rod, neodvojivog od spola, jest otkrivanje elemenata koji dovode do neopravdane nejednakosti, a koji su obuhvaćeni zajedničkim nazivom - rodni stereotipi. Jednom kada se otkriju ti rodni stereotipi moguće je definirati i metode kojima će te nejednakosti biti uklonjene.

Muško i žensko su stereotipi koje treba ukloniti?

Biološke i psihološke činjenice i podaci dokaz su da muško i žensko nisu stereotipi koje treba ukloniti.

Različitosti između muškarca i žene susreću se u kreativnom i reproduktivnom potencijalu koji se ne može ni sa čim usporediti.

Različitost se ne može apriori tumačiti kao negativni sud i nije uvijek nepravedna. Primjerice to da su muškarci u većini slučajeva fizički jači od žena jest jedna činjenična konstatacija i nije sama po sebi nepravedna.

Kojim putevima rodna teorija može biti predstavljena u školama?

- Lektira
- Bajke, priče i predstave u vrtićima
- Školski kurikulum
- Terenska nastava, osobito predstave ili kinoprojeksije
- Integrativni projekti

U VEĆINI SLUČAJEVA OVI PROJEKTI NE PROVODE RODNU IDEOLOGIJU, ALI JE MOGUĆE DA SE KROZ NJIH PROUVUČE PROMICANJE RODNE IDEOLOGIJE ZBOG TOGA SE OVDJE NAVODE KAO STAVKE NA KOJE BI RODITELJI TREBALI PRIPAZITI I O ČIJEM BI SADRŽAJU UVIJEK TREBALI BITI INFORMIRANI.

O sadržaju ste dužni biti obaviješteni kao roditelj temeljem Zakona o odgoju i obrazovanju (NN, br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 94/13, 136/14 - RUSRH, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20) čl. 135.st.3.

„Roditelj učenika ima pravo i obvezu biti upoznat sa svim sadržajima obuhvaćenima nastavnim planom i programom i školskim kurikulumom objavljenim na mrežnim stranicama škole: obveznim i izbornim nastavnim predmetima, međupredmetnim i/ili interdisciplinarnim sadržajima i/ili modulima, izvannastavnim, eksperimentalnim i posebnim programima te dati suglasnost za sudjelovanje učenika u svim navedenim sadržajima osim u nastavnim predmetima koji su dio odgojno-obrazovanog standarda.“

Tako osobito treba paziti na sadržaj onih projekata čiji je cilj: dekonstrukcija rodnih stereotipa (osobito ako se koristi pojam „rodni identitet“)

- odgoj o rodnoj ravnopravnosti (treba paziti odvajanja li se spol od roda)
- odgoj o prihvaćanju različitosti
- zdravstveni odgoj
- borba protiv homofobije
- borba protiv ovisnosti
- odgoj o pravilnom korištenju interneta
- borba protiv iskorištavanja i zlostavljanja maloljetnika

Jeste li znali da je podzakonskim aktom u Hrvatskoj od 2014. godine maloljetnoj djeci omogućena promjena rodnog identiteta (bez kirurškog zahvata i hormonalne terapije)?

To omogućuje Pravilnik o načinu prikupljanja medicinske dokumentacije te utvrđivanju uvjeta i pretpostavki za promjenu spola ili o životu u drugom rodnom identitetu (NN 132/2014).

Što kaže naš Ustav?

Ustav RH poznaje spolni, a ne rodni identitet jer izrijeком navodi ravnopravnost spolova (čl.3.) kao temelj za tumačenje Ustava. Nadalje, spol se spominje u čl.14., ali i u čl. 17.st.2. iz kojega je jasno da Ustav RH kada se referira na ljudski identitet isti utvrđuje na temelju spolnog identiteta.

Rodni identitet spominje se u sljedećim hrvatskim zakonima i podzakonskim propisima:

- Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12)
- Zakon o izvršavanju rada za opće dobro na slobodi i uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom u prekršajnom postupku (NN 75/2009)
- Zakon o probaciji (NN 153/2009)
- Kazneni zakon - čl. 125. (u odredbama o povredi ravnopravnosti) i čl. 325. (u odredbama o javnom poticanju na nasilje i mržnju).
- Zakon o državnim maticama (NN 76/13) -izmjenama iz 2013. godine - čl.9.a. - spolni identitet zamijenjen je rodnim identitetom.
- Zakon o elektroničkim medijima (NN94/13) sadrži odredbe o nediskriminaciji na osnovi rodnog identiteta (čl.12.st.2.), ali je izmjenama ovoga Zakona 2013. godine unijeta i odredba o poticanju proizvodnje i objavljivanje audiovizualnih i radijskih programa i sadržaja nakladnika televizije i/ili radija osobito važnih za „poticanje svijesti o ravnopravnosti rodnih identiteta i spolnoj orijentaciji“ (čl.64. Zakona o elektroničkim medijima). Na temelju ovih odredbi Vijeće za elektroničke medije na godišnjoj bazi dodjeljuje sredstva kojima se financiraju programi koji promiču ove sadržaje.
- Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti (NN 70/2015)
- Zakon o sustavu civilne zaštite (NN 82/2015)
- Zakon o pogrebničkoj djelatnosti (NN 36/2015, 98/2019)
- Zakon o izvršavanju kazne zatvora (NN 14/2020)

- Nacionalna politika za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2011. do 2015. godine (NN 88/2011)
- Pravilnik o načinu prikupljanja medicinske dokumentacije te utvrđivanju uvjeta i pretpostavki za promjenu spola ili o životu u drugom rodnom identitetu (NN 132/2014)
- Konvencija Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija) čl. 4. st. 3. (NN MU 3/18)

UMREŽIMO SE - TAKO ĆEMO UČINKOVITIJE DJELOVATI!

Umrežavanje s roditeljima, profesorima, učiteljima i odgojnim djelatnicima koje poznajemo. Kako bi se povezali ispunite obrazac „Aktivna školska mreža“ koji možete pronaći u prilogu.

Roditelji mogu zajedno nastupiti u školama i osnovati Područno vijeće roditelja (u tim vijećima ne moraju biti samo roditelji jedne škole već iz nekoliko škola koje se nalaze na određenom području, npr. u Zagrebu Područno vijeće roditelja Medveščak, Svetice, Novi Zagreb i sl. ili Područno vijeće roditelja Petrinja u Petrinji i sl.

Područno vijeće djelovat će u svakoj školi putem Učiteljskog/nastavničkog/odgajateljskog vijeća i Vijeća roditelja.

Vijeća roditelja djeluju temeljem Zakona o odgoju i obrazovanju čl. 137.

- st.1. „U školi se ustrojava vijeće roditelja.“
- st.2. „Roditelji učenika svakog razrednog odjela između sebe biraju jednog člana u vijeće roditelja, a u školama u kojima se školovanje ne provodi u razrednim odjelima sastav vijeća roditelja uređuje se statutom.“
- st.3. „Vijeće roditelja između sebe bira predsjednika i zamjenika predsjednika.,,
- st.4. „Vijeće roditelja daje mišljenje o prijedlogu školskog kurikulumu, godišnjeg plana i programa rada, raspravlja o izvješćima ravnatelja o realizaciji školskog kurikulumu, godišnjeg plana i programa rada škole, razmatra pritužbe roditelja u svezi s odgojno-obrazovnim radom, predlaže mjere za unapređenje obrazovnog rada, predlaže svog člana školskog odbora te obavlja i druge poslove u skladu sa statutom škole.“
- st.5. „Ravnatelj škole dužan je u najkraćem mogućem roku obavijestiti vijeće roditelja o svim pitanjima od općeg značaja za školu.“
- st.6. „Ravnatelj škole, školski odbori osnivač dužni su, u okviru svoje nadležnosti, razmotriti prijedloge roditeljskog vijeća i pisano ga o tome izvijestiti.“

KAKO DJELOVATI?

1. Možemo poslati svim školama pismo „Savez škola-roditelj“ u kojemu se izražava povjerenje u prosvjetne djelatnike te ih se moli da vas obavijeste preventivno o svakom projektu u kojemu se razrađuju osobne i intimne teme kao što su primjerice spolnost i afektivnost. Najbolje je predati ovo pismo pri samom upisu učenika u svaki novi razred. Ovo pismo nije protest već želi ojačati savez i suradnju između roditelja i prosvjetnih djelatnika.
2. Pomno čitati i pratiti sve školske obavijesti.
3. Stvoriti odnos pun povjerenja. Jako je važno s nastavnicima i profesorima stvoriti odnos povjerenja koji će biti konstruktivan za obje strane. Također vrlo je korisno i neformalno se povezati s drugim roditeljima te ih podržati ili tražiti podršku, u uvijek mirnim i kulturnim nastupima i zahtjevima (koliko god oni bili delikatni) kako bi se razjasnio određeni sadržaj ili aktivnost i uputilo na ono što roditelj smatra da nije prigodno za prikazivanje i prenošenje njegovom djetetu kroz obrazovni sustav.
4. Aktivno promicati pozitivne projekte kroz spomenuta vijeća (vijeće roditelja i područno vijeće).

KAKO NASTUPITI KADA SE U ŠKOLI PROVODI PROJEKT KOJI PROMIČE RODNU IDEOLOGIJU?

1. KORAK - Zatražiti da se protokolira informirani pristanak, odnosno da se svaki roditelj obavijesti o detaljima sadržaja projekta i da se od njega traži informirani pristanak. (U PRILOGU OBRAZAC INFORMIRANOG PRISTANKA)

2. KORAK - Zatražiti detaljne obavijesti o sadržaju projekta putem službene komunikacije (ne telefonski), dakle zahtjev je važno predati e-poštom ili pošiljkom s povratnicom kako bi se zahtjev uredno protokolirao.

Zahtjev bi trebao sadržavati sljedeće upite:

- tko je odobrio projekt?
- tko je udruga ili institucija koja ga promiče?
- opis cijelog projekta?
- ime, školska sprema i životopis osoba koje ga provode i predstavljaju?
- kako će se projekt predstaviti – knjigama, videom-zapisom, predavanjem...?
- hoće li djeca biti podvrgnuta nekakvom testu ili anketi?
- koji su ciljevi, strategija i svrha projekta?

3. KORAK – obavijestiti ostale roditelje.

4. KORAK – zatražiti susret s institucijom/udrugom koja je nositelj projekta i nastavnicima/profesorima kako biste izrazili svoje dvojbe.

5. KORAK – Zatražiti da se projekt ne provede ako se smatra štetnim, a ako to nikako nije moguće onda zatražiti da vlastita djeca ne sudjeluju u projektu.

6. KORAK – u slučaju da ne zaprimite nikakav odgovor obvezno prosljedite protokolirane zahtjeve nadležnim gradskim, odnosno županijskim uredima za odgoj i obrazovanje.

VAŽNO:

Svaka vaša interakcija sa školom vezano za dobivanje dodatnih informacija i sprječavanje sudjelovanja vaše djece u projektima koji promoviraju rodnu ideologiju mora biti protokolirana (sastanci ili telefonski razgovori neće poslužiti kao dokazi vašeg formalnog zahtjeva).

Također ako vam se odgovori da su ovo unaprijed odobreni projekti u kojima je obvezno sudjelovati pismeno zamolite da vam se dostave dokumentacija i propisi na temelju kojih su ovakvi projekti obvezni.

PRILOZI

PISMO „Savez škola-roditelj“

Ravnatelju/ici škole

PREDMET: PROMICANJE SAVEZA SA ŠKOLOM

Poštovani Ravantelj-ice/u

roditelji smo čija djeca pohađaju ovu školu kojoj ste vi Ravnatelj/ica sigurni da smo ih povjerali kompetenciji i stručnosti svih njenih djelatnika. Upravo kao roditelji svakodnevno proživljavamo važnost naše uloge, odnosno odgovornost za opći odgoj naše djece, dužnosti prije no prava da ih pratimo prema njihovoj osobnoj moralnoj, intelektualnoj i kulturnoj zrelosti. Iz tog razloga osjećamo snažnu dužnost i obvezu suradnje sa školom u njihovom odgojnom i obrazovnom procesu.

S tim ciljem Vam šaljem ovo pismo, kako bismo Vam potvrdili da smo i da ćemo uvijek biti prisutni, uz jasno poštivanje školske autonomije, a kako bismo doprinijeli temeljnom cilju sporazuma o međusobnoj odgojno-obrazovnoj odgovornosti: najvećoj mogućoj dobrobiti naše djece.

Dobro je poznato kako je u posljednje vrijeme poljuljan odnos između načela o pravu roditelja na slobodan izbor vrste obrazovanja (Opća deklaracija o pravima čovjeka čl. 26. st.3. „Roditelji imaju pravo prvenstva u izboru vrste obrazovanja za svoju djecu.“) i školske autonomije, posebno vezano uz projekte i programe koji obuhvaćaju vrlo osobne i intimne teme koji se tiču ljudske spolnosti. Ovi se programi i projekti vrlo često povezuju s pitanjima jednakosti i nejednakosti povezanih s tzv. rodnim identitetom koji je predmet značajnih znanstvenih prijedora, a promiče se u okviru rodnih teorija.

Ovim pismom želimo obratiti Vašu pozornost na našu osobitu osjetljivost na teme spolnog odgoja u okviru školskog sustava, a osobito na one projekte koji namjeravaju razrađivati ove teme te Vas stoga molimo da nas obavijestite o eventualnim projektima ovoga sadržaja, a koje namjeravate provoditi u našoj školi.

Izražavamo duboko povjerenje u Vaš rad i sigurni smo da ćete poštivati naše pravo slobodnog izbora obrazovanja naše djece i otkloniti svaku moguću nejasnoću vezano za eventualne projekte koji će razrađivati teme ljudske spolnosti.

Poštujući Vašu važnu ulogu nadzora nad urednim provođenjem odgoja i obrazovanja u našoj školi i ističući spremnost za jačanjem i osnaživanjem suradnje sa svim odgojno-obrazovnim djelatnicima i nastavničkim vijećem najsrdačnije Vas pozdravljamo i zahvaljujemo te želimo uspješan rad

Datum

Potpis

ZAHTJEV ZA PREVENTIVNI INFORMIRANI PRISTANAK

Ravnatelju/ici škole

PREDMET: ZAHTJEV ZA PREVENTIVNI INFORMIRANI PRISTANAK

Projekt _____ koji će
se provesti

_____ najavljen u obavijesti br.
_____ datuma

Poštovani Ravatelj-ice/u
ovim dokumentom niže potpisan-a/i

majka/otac učenic-e/ka

_____ koji pohađa razred _____ škole _____

polazeći od:

- čl. 26. st.3. Opće deklaracije o pravima čovjeka: „Roditelji imaju pravo prvenstva u izboru vrste obrazovanja za svoju djecu.“
- čl. 2 Protokola uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda: „Pravo na obrazovanje - Nikome neće biti uskraćeno pravo na obrazovanje. U obavljanju svojih funkcija povezanih s odgojem i poučavanjem država će poštovati pravo roditelja da osiguraju odgoj i poučavanje u skladu sa svojim vjerskim i filozofskim uvjerenjima.“

- čl. 14.st.3. Povelje o temeljnim pravima Europske unije: „Sloboda osnivanja obrazovnih ustanova, uz poštovanje demokratskih načela, te pravo roditelja da svojoj djeci osiguraju obrazovanje i poduku u skladu sa svojim vjerskim, filozofskim i pedagoškim uvjerenjima, poštuje se u skladu s nacionalnim zakonima koji uređuju ostvarivanje takve slobode i prava.“

- čl. 14. st. 1. i 2. Konvencije o pravima djeteta: „Države stranke priznat će djetetu pravo na slobodu misli, savjesti i vjere.

Države stranke poštivat će prava i dužnosti roditelja i, u određenim slučajevima, zakonskih skrbnika, u svezi s pružanjem pomoći djetetu u korištenju svojih prava na način koji je u skladu s njegovim razvojnim sposobnostima.“

- Č. 63.st.1. i 2. Ustava RH: „Roditelji su dužni odgajati, uzdržavati i školovati djecu te imaju pravo i slobodu da samostalno odlučuju o odgoju djece.

Roditelji su odgovorni osigurati pravo djetetu na potpun i skladan razvoj njegove osobnosti.“

Preporuke CM/Rec(2010)5 Odbora ministara/ ministrice Vijeća Europe: „Nadalje, države članice trebaju izraditi i provoditi ravnopravne i sigurne školske politike i akcijske planove te mogu osigurati pristup primjerenom protudiskriminacijskom obrazovanju ili pomoćnim i obrazovnim pomagalicama. Te mjere trebaju uzeti u obzir prava roditelja u vezi obrazovanja svoje djece.“ (Dodatak Preporuci CM/Rec(2010)5, br. VI.)

Zahtijeva

- da bude unaprijed detaljno obaviješten o svim obrazovnim programima, nastavnim aktivnostima, predavanjima i projektima koje ova škola predlaže a tiču se:

- a) ljudske spolnosti i međuljudskih odnosa
- b) kampanji protiv nasilja i diskriminacije, rodne jednakosti
- c) pitanja vjerskih i filozofskih uvjerenja

- da se za sudjelovanje djeteta u navedenim programima i projektima zatraži informirani pristanak roditelja
 - da se u obavijesti detaljno opiše sadržaj nastavne aktivnosti osobito
- tko je odobrio projekt
 - tko je udruga ili institucija koja ga promiče
 - opis cijelog projekta
 - ime, školska sprema i životopis osoba koje ga provode i predstavljaju
 - kako će se projekt predstaviti – knjigama, videom-zapisom, predavanjem...
 - hoće li djeca biti podvrgnuta nekakvom testu ili upitniku
 - koji su ciljevi, strategija i svrha projekta
- da se u nedostatku mog pristanka djetetu osigura alternativna aktivnost

S punim povjerenjem u rad škole usmjerene na obrazovanje koja nema težnji da zamijeni odgajateljsku ulogu roditelja, smatram od velike važnosti povjeravanje ovih osjetljivih tema obitelji.

Zahvaljujem na Vašoj potpori uz iskaze dubokog poštovanja prema pomoći koju mi ovime pružate u slobodnom, demokratskom i građanskom ostvarenju roditeljskih prava i ostvarenju dobrobiti mog djeteta.

Želim Vam uspješan rad i ostajem na raspolaganju za izgradnju najbolje moguće suradnje između škole i roditelja.

Datum

Potpis

CITIZEN GO